

Samling af Afgørelser

Sag C-717/18

X

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af hof van Beroep te Gent)

Domstolens dom (Store Afdeling) af 3. marts 2020

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse 2002/584/RIA – den europæiske arrestordre – artikel 2, stk. 2 – fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre – ingen kontrol af dobbelt strafbarhed – betingelser – lovovertrædelse, der i den udstedende medlemsstat kan straffes med frihedsstraf af en maksimal varighed på mindst tre år – ændring af den udstedende medlemsstats straffelov, der er foretaget i perioden mellem tidspunktet for de faktiske omstændigheder og tidspunktet for udstedelse af den europæiske arrestordre – den affattelse af loven, som skal tages i betragtning ved efterprøvelsen af, om den maksimale straffegrænse på mindst tre år er overholdt«

Retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne – medlemsstaternes gennemførelse – ingen kontrol af dobbelt strafbarhed – betingelser – lovovertrædelse, der i den udstedende medlemsstat straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tre år – den fuldbyrdende judicielle myndigheds efterprøvelse – hensyntagen til den affattelse af den udstedende medlemsstats lovgivning, som finder anvendelse på de omhandlede faktiske omstændigheder

(Rådets rammeafgørelse 2002/584, art. 2 og 8 samt bilaget hertil)

(jf. præmis 22-25, 28-31, 36-38 og 43 samt domskonkl.)

Resumé

Med henblik på at vurdere, om den europæiske arrestordre, der er udstedt mod en person, som i Spanien er blevet dømt for forherligelse af terrorisme og forhånelse af ofrene herfor, skal fuldbyrdes uden kontrol af, om denne lovovertrædelse ligeledes er strafbar i Belgien, skal de belgiske domstole tage hensyn til varigheden af den straf, som er fastsat i den spanske lovgivning, der finder anvendelse på de begåede gerninger

I dommen X (Europæisk arrestordre – Dobbelt strafbarhed) (sag C-717/18), der blev afsagt den 3. marts 2020, fastslog Domstolens Store Afdeling, at det i medfør af artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre¹ (herefter »rammeafgørelsen«) kræves, at den fuldbyrdende judicielle myndighed med henblik på at efterprøve, om den lovovertrædelse som defineret i den udstedende medlemsstats lovgivning, for hvilken der er blevet udstedt en

¹ – Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13.6.2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT 2002, L 190, s. 1).

europæisk arrestordre, i den udstedende medlemsstat straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tre år, tager hensyn til den nævnte medlemsstats lovgivning i den affattelse, der fandt anvendelse på de faktiske omstændigheder, der har givet anledning til den sag, hvorunder denne europæiske arrestordre er blevet udstedt, og ikke den affattelse, der var gældende på tidspunktet for udstedelsen af denne arrestordre. Denne efterprøvelse er nødvendig, for så vidt som fuldbyrdelse af europæiske arrestordrer, der er udstedt for visse lovovertrædelser, som kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tre år, i henhold til denne bestemmelse ikke må undergives en kontrol af dobbelt strafbarhed, dvs. underlægges en betingelse om, at disse lovovertrædelser ligeledes kan straffes i medfør af den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning.

I 2017 dømte Audiencia Nacional (domstol i visse straffe-, forvaltnings- og arbejdsretlige sager, Spanien) X for gerninger, der var begået i 2012 og 2013, og som bestod i lovovertrædelser forherligelse af terrorisme og forhånelser af ofre herfor, der er fastsat i den spanske straffelovs artikel 578 i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for disse gerninger. Den idømte således X den maksimale frihedsstraf på to år, der fulgte af denne affattelse af den spanske straffelovsbestemmelse. I 2015 blev denne bestemmelse imidlertid ændret og fastsætter nu en frihedsstraf med en maksimal varighed på tre år.

Da X forlod Spanien for at rejse til Belgien, udstedte Audiencia Nacional (domstol i visse straffe-, forvaltnings- og arbejdsretlige sager) i 2018 en europæisk arrestordre mod ham for lovovertrædelserne »terrorisme«, der er opregnet på listen over de lovovertrædelser, for hvilke der ikke skal ske kontrol af dobbelt strafbarhed. Hof van beroep te Gent (appeldomstolen i Gent, Belgien), ved hvilken der var iværksat appel inden for rammerne af proceduren til fuldbyrdelse af denne europæiske arrestordre, besluttede at indbringe en anmodning om præjudiciel afgørelse for Domstolen som følge af, at den nærede tvivl om, hvilken affattelse af den spanske straffelovs artikel 578 der skulle tages i betragtning (den, der fandt anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, eller den, der var gældende på tidspunktet for udstedelsen af den europæiske arrestordre) med henblik på efterprøvelsen af, om betingelsen om frihedsstraffens maksimale varighed på mindst tre år var opfyldt i det foreliggende tilfælde.

Domstolen bemærkede indledningsvis, at ordlyden af rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, ikke præciserer, hvilken affattelse af den udstedende medlemsstats lovgivning der skal tages i betragtning, når denne lovgivning er blevet ændret mellem tidspunktet for de omhandlede faktiske omstændigheder og tidspunktet for udstedelsen, eller endog fuldbyrdelsen, af den europæiske arrestordre. Navnlig gør anvendelsen af præsens indikativ i nævnte bestemmelse det ikke muligt at konkludere, at den affattelse, der skal tages i betragtning, er den affattelse, der var gældende på tidspunktet for udstedelsen af denne arrestordre.

Hvad dernæst angår den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår, bemærkede Domstolen, at rammeafgørelsens artikel 2, stk. 1, bl.a. fastsætter, at en europæisk arrestordre kan udstedes for straffe af en varighed på mindst fire måneder. Denne minimumsgrænse kan således alene henvises til den straf, der konkret er blevet idømt ved afgørelsen om domfældelse i overensstemmelse med den lovgivning i den udstedende medlemsstat, som fandt anvendelse på de faktiske omstændigheder, der gav anledning til denne afgørelse, og ikke til den straf, der ville kunne have været idømt i medfør af den lovgivning i den udstedende medlemsstat, der fandt anvendelse på tidspunktet for udstedelsen af denne arrestordre. Det kan ikke forholde sig anderledes med hensyn til fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre i henhold til rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2. En fortolkning, hvorefter den fuldbyrdende judicielle myndighed skulle tage hensyn til en

lovgivning i den udstedende medlemsstat, der fandt anvendelse på et andet tidspunkt, alt efter om den efterprøver, om den europæiske arrestordre kan udstedes i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 2, stk. 1, eller om den europæiske arrestordre skal fuldbyrdes uden kontrol af dobbelt strafbarhed i henhold til rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, ville nemlig være til skade for den sammenhængende anvendelse af disse to bestemmelser.

En fortolkning, hvorefter den affattelse af den udstedende medlemsstats lovgivning der skal tages i betragtning, er den affattelse, som fandt anvendelse på de pågældende faktiske omstændigheder, understøttes desuden af rammeafgørelsens artikel 8. Denne bestemmelse fastsætter bl.a., at den europæiske arrestordre indeholder oplysninger om den idømte straf eller den strafferamme, der er fastsat for den pågældende lovovertrædelse i loven i den udstedende medlemsstat, idet sådanne oplysninger skal angives i overensstemmelse med formularen i bilaget til rammeafgørelsen. Det fremgår således af denne formular, at disse oplysninger vedrører den »idømte« straf, således at denne straf er den straf, der, alt efter omstændighederne, kan idømmes eller konkret er blevet idømt i afgørelsen om domfældelse, og dermed er den straf, der følger af den affattelse af den udstedende medlemsstats lovgivning, der finder anvendelse på de pågældende faktiske omstændigheder.

Domstolen bemærkede ligeledes, at denne fortolkning af rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, understøttes af rammeafgørelsens formål, dvs. at lette og fremskynde det retlige samarbejde med indførelsen af en ny forenklet og mere effektiv ordning for overgivelse af personer, der er dømt eller mistænkt for at have overtrådt straffelovgivningen. Den fuldbyrdende judicielle myndighed skal derfor kunne basere sig på de oplysninger vedrørende varigheden af den straf, der er indeholdt i selve den europæiske arrestordre. Et krav om, at denne myndighed skal efterprøve, om den lovgivning i den udstedende medlemsstat, der finder anvendelse på de omhandlede faktiske omstændigheder, er blevet ændret efter tidspunktet for disse faktiske omstændigheder, ville være i strid med dels rammeafgørelsens formål, dels retssikkerhedsprincippet, henset til de vanskeligheder, der ville kunne opstå for denne myndighed med hensyn til at identificere de forskellige affattelser af denne lovgivning, der eventuelt kunne være relevante.

Endelig fremhævede Domstolen, at den omstændighed, at den omhandlede lovovertrædelse ikke kan give anledning til overgivelse uden kontrol af dobbelt strafbarhed i henhold til rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, imidlertid ikke betyder, at fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre skal afslås. Det påhviler nemlig den fuldbyrdende judicielle myndighed at efterprøve det i rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, fastsatte kriterium om dobbelt strafbarhed i forhold til denne lovovertrædelse.